

М'яскалюк Є.А.

здобувач вищої освіти ступеня магістр ННІ
№3 НАВС

науковий керівник: **Федоровська Н.В.**

ст. науковий співробітник наукової лабораторії
з проблем забезпечення публічної безпеки і
порядку ННІ № 3 НАВС

УЧАСТЬ ПОЛЦЕЙСЬКИХ УКРАЇНИ В МІЖНАРОДНИХ ОПЕРАЦІЯХ З ПІДТРИМАННЯ МИРУ І БЕЗПЕКИ

Діяльність з підтримання миру і безпеки у межах передбачених Статутом ООН є одним з найбільш ефективних інструментів, наявних у міжнародного співтовариства для надання допомоги країнам, які переживають складний період виходу з конфліктної ситуації, або потребують допомоги на шляху до мирного та демократичного суспільства.

Миротворці забезпечують безпеку, політичну підтримку і сприяння побудові миру в країнах перебування. У своїй діяльності з підтримання миру ООН керується трьома основними принципами: згода сторін; неупередженість та незастосування сили за винятком випадків самооборони і захисту мандата.

Миротворча діяльність досить різноманітна, і в останні два десятиліття розгортання миротворчих сил відбувалося в рамках різних конфігурацій.

В даний час на чотирьох континентах розгорнуто 17 операцій ООН з підтримання миру і безпеки, які різняться розміром, складом та колом завдань, у 6 з яких приймають участь представники МВС України. Сьогодні багатопрофільні операції проводяться не тільки в інтересах забезпечення миру і безпеки, але і в цілях сприяння політичному процесу, захисту цивільних осіб, роззброєння, демобілізації і реінтеграції колишніх комбатантів, а також надання допомоги в організації виборів, захисті прав людини, відновленні законності та розбудові сучасної системи правоохоронних органів.

Україна, як одна із держав-засновниць ООН з перших років незалежності бере активну участь у міжнародних зусиллях з відновлення миру та безпеки громадян не тільки своєї країни але й інших по всьому світі [1].

Відповідно до статті 4 Закону України «Про участь України в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки» рішення про направлення національного контингенту чи національного персоналу для участі України у міжнародній операції з підтримання миру і безпеки, а також з питань надання матеріально-технічних ресурсів та послуг приймає Президент України з

одночасним поданням до Верховної Ради України законопроекту про схвалення рішення в частині щодо направлення національного контингенту [2].

Статтею 4 Закону України «Про Національну поліцію» передбачена участь поліцейських в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки [3].

В свою чергу, національний контингент і національний персонал комплектуються громадянами України, зокрема поліцейськими, які мають необхідну професійну і психологічну підготовку (ст. 5) [2].

Правові та організаційні засади щодо участі національного персоналу МВС України у міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки визначені Положенням про національний персонал МВС України [4].

До складу національного персоналу належать працівники Спеціального миротворчого підрозділу МВС України, Кінологічного миротворчого підрозділу МВС України, інших миротворчих підрозділів МВС України, а також окремі працівники, направлені для роботи в підрозділах міжнародної цивільної поліції ООН, інших міжнародних організацій або тих, що створені на підставі двосторонніх чи багатосторонніх міжнародних договорів України, як експерти з поліцейських питань [1; 4].

Враховуючи багаторічний досвід Спеціального миротворчого центру з відбору, підготовки та направлення представників МВС України до міжнародних операцій з підтримання миру і безпеки Урядом України та керівництвом МВС України було доручено на базі НАВС здійснити міжнародну сертифікацію спеціалізованих навчальних курсів з підготовки міжнародних поліцейських для участі в миротворчих операціях ООН. У 2013 році було отримано відповідний Сертифікат [1].

Шлях становлення миротворчого руху правоохоронців з України нерозривно пов'язаний з Національною академією внутрішніх справ. В 1994 році перші тестування кандидатів і перші підготовчі збори проводились на базі Української академії внутрішніх справ. З того часу жоден миротворець не направляється до місії без відповідної підготовки та навчання у Спеціальному миротворчому центрі НАВС [1].

Для роботи в складі національного персоналу та для участі в операції з підтримання миру і безпеки працівник звільняється від займаної посади за останнім місцем проходження служби та призначається на відповідну посаду перемінного складу СМЦ НАВС.

На період участі у міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки національний персонал перебуває в оперативному підпорядкуванні Департаменту кадрового забезпечення МВС України [3].

До завдань національного персоналу належать:

1. Нагляд за дотриманням прав людини згідно з міжнародними визнаними нормами та мандатом відповідної місії.

2. Виконання функцій з підтримання правопорядку та боротьби зі злочинністю згідно з мандатом відповідної місії.

3. Надання консультативних послуг у галузі правоохоронної діяльності, реформування системи місцевих судових та правоохоронних органів згідно з мандатом відповідної місії.

4. Відбір та підготовка кадрів для місцевих правоохоронних органів згідно з мандатом відповідної місії [1].

Починаючи з 2000 року участь України у миротворчій діяльності розширюється з року в рік. У 2001 році українські миротворці вперше прибули до Східного Тимору. У 2002 році до Конго. У 2003 році Україні було запропоновано взяти участь у першій миротворчій місії Європейського Союзу у Боснії та Герцеговині і вперше українські правоохоронці почали працювати у місії ЄС. У 2004 році до Ліберії та місії ОБСЄ у Македонії. Це визнання великого професіоналізму наших працівників та їх відповідального ставлення до виконання своїх завдань. У 2005 році наші миротворці відбули до місії ООН у Судані. У 2009 році вперше наші миротворці відбули до місії ООН у Кот-Д'Івуарі [1].

Активна участь поліцейських України у міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки сприяє: становленню позитивного іміджу України у світі; підвищенню ролі України серед держав-членів ООН та зміцненню її позицій на ключових напрямках діяльності ООН; просуванню національних інтересів України та її зовнішньополітичних пріоритетів; зміцненню безпеки у світі; отриманню міжнародного досвіду та його використанню у діяльності МВС України; створенню сприятливого клімату для налагодження та активізації двостороннього економічного співробітництва з відповідними державами; поповненню державного бюджету України.

Підсумовуючи, слід зазначити, що керівництво МВС України розглядає питання участі працівників органів внутрішніх справ України у міжнародних миротворчих операціях, як одне з найважливіших завдань та пріоритетних напрямків діяльності МВС.

Список використаних джерел:

1. Міжнародна миротворча діяльність МВС України / Спеціальний миротворчий центр НАВС [Електронний ресурс]. – URL: <http://www.naiu.kiev.ua/smc/index.php/ua/mizhnarodna-myrotvorcha-diialnist-mvs-ukrainy.html>.

2. Про участь України в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки: закон України від від 23.04.1999 № 613-XIV [Електронний ресурс]. – URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/613-14>.

3. Про Національну поліцію: закон України від 02.07.2015 року № 580-VIII [Електронний ресурс]. – URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.

4. Положення про національний персонал МВС України: затвердж. Наказом МВС України від 07.12.2003 року № 1490 [Електронний ресурс]. – URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0277-04>.